Nr 55. ROK 1845. PIĄTEK 7 MARCA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
	6	27 4, 134	— 13, 0	0, 61	ZPł. Zachodni słaby	Chmurno	
6	2	5, 126	— 7, 5	1, 00	,, mocny	Pogoda z Chmurami	
	10	5, 535	— 7, 2	1, 04	,, ,,	Pochmurno	Snieg

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 2 *Marca.* —

JO. xiążę Namiestnik Król. wyjeżdżając do Petersburga, rozkazać raczył, iżby w czasie nieobecności Jego Xiażęcéj Mości, JW. jenerał-lejtnant i senator Pisarew, Warszawski wojenny gubernator, zarządzał korrespondencyą w przedmiotach do atrybucyi Namiestnika należących, jaka prowadzoną jest z dyrektorami głównemi prezydującemi w Kommissyach Rządowych i z wojennemi naczelnikami gubernij, z wyłączeniem wszakże téj, która odnosi się do Rady Administracyjnéj Królestwa.

— *Petersburg* 21 *Lutego.* —

N. Cesarz Jmć, w skutku wstawienia się główno-dowodzącego armią czynną, najwyżéj rozkazać raczył: pełnomocników naczelników Wydziałów głównego deżurstwa armii czynnéj, którzy podług klasyfikacyi urzędów w wydziale wojskowym, dodanéj do art. 341 tomu 5go Zbioru postanowień wojskowych, pomieszczeni byli w klassie IX., zaliczać teraz, do awansu cywilnego w klassie VIII. — Wczesne i nadzwyczaj ostre mrozy, które odznaczyły początek zimy w Rossyi południowéj, przeszły i za potężną zaporę Kaukazu. Na najpołudniowszym krańcu cesarstwa, w powiecie Eczmiadzińskim gubernii Gruzino-Imeretyńskiéj, od pierwszych dni listopada zaczęły zimna, dochodzące do 5° i więcéj podług termometru Reaum., z powodu których, tak w samym Erywanie, jako też i w przyległych dolinach, winne grona, jeszcze wówczas niezebrane, pomarzły, a nawet uszkodzone zostały winne latorośle. Potem, między 10 i 15 listopada, przy wietrze północno-wschodnim, zaczęły się w całym powiecie Erywańskim ciągłe mrozy, z zamiecią śniegową. 20 grudnia w tamecznym kraju było trzęsienie ziemi.

— *Paryż* 20 *Lutego.* —

Poseł portugalski, wicehr. Carreira, miał wczoraj posłuchanie u króla, w celu złożenia mu W. krzyża orderu Wieży i Miecza, który królowa portugalska xięciu Nemours udzieliła. Król przyjął insygnia i zaraz niemi przyozdobił obecnego xięcia. Po tem przyjmował król deputacyę od pocztmistrzów, którzy upraszają o wynagrodzenie za wielkie straty, jakich doznali w skutku kolei żelaznych. Król odpowiedział, że poczty są niezbędne dla kraju, muszą one system kommunikacyjny po całym kraju w zupełności utrzymać. Jeżeli przeto kto w skutku nowego systemu poniósł straty, musi za nie być wynagrodzony.

Uwaga publiczna rozdzielona jest między zawikłaniami Szwajcaryi i wielką finansową reformą przez rząd angielski przygotowaną; śmiałość propozycyj Peela imponuje i przestrasza zarazem. Zasługuje zresztą na uwagę, że w téj samej chwili, gdy Anglia zabiera się do wymazania 400 artykułów z swéj taryfy celnéj, we Francyi objawia się żywa reakcya na korzyść systemu ceł ochronnych.

Kwestyę gabinetową przy okoliczności głosowania nad tajnemi funduszami, uważa dwór zarazem jako kamień probierczy, czy w końcu teraźniejszego sejmu ma być jeszcze przedłożony izbom projekt względem uposażenia członków rodziny królewskiéj. Jeżeli ministerstwo zwycięży w sposób zaszczytny, t. j. większością około 40 głosów, natenczas dla odzyskania poniekąd utraconéj popularności, wyda powszechną i obszerną amnestyę, a zaraz po tym kroku podda pod narady izby prawo dotacyjne. Ten plan wyprawy wojennéj przyjęty został przed kilku dniami na radzie ministeryalnéj, jako najwłaściwszy środek zaspokojenia dworu. Sam król pochwalił ten plan, będący dziełem Guizota.

Salvandy rozwija w swoim wydziale niezwykłą czynność.

Pan Lakanal, niegdyś członek konwentu narodowego, umarł d. 14 w Paryżu, przeżywszy lat 83. Był on członkiem akademii politycznych umiejętności, która go jeszcze niedawno obrała była jednozgodnie swym prezesem, zaszczyt, którego on jednak nie przyjął.

— *Dnia* 21 *Lutego.* —

Jeżeli rozprawy nad funduszami tajnemi nie będą żywsze jak wczoraj, nie wywrą one wielkiego wpływu na głosowanie, dotąd bowiem nie przytoczono żadnego nowego argumentu przeciw polityce teraźniejszego gabinetu i jego krajowéj administracyi. Baron Larcy, który rozpoczął rozprawy, mówił znowu o wynagrodzeniu Pritcharda i o prawie przeglądania okrętów; twierdził, że opozycya angielska jest zadowolona załatwieniem kwestyi Otaheityjskiéj, dla tego właśnie Francya nie może tego zadowolnienia doznawać. Następnie czynił ogólne polityczne uwagi między innemi, że w ostatniéj połowie stulecia rządy francuzkie po 15 lat trwały; te uwagi zpowodowały przywołanie go do porządku. Twierdził, że Stany Zjednoczone Ameryki północnéj są naturalnym i potrzebnym przyjacielem Francyi.

P. Desmousseaux de Givré mówił za udzieleniem funduszów tajnych. Margr. Larochejacquelin skarżył się na mniemane poniżenie Francyi mianowicie naprzeciw Anglii, podczas gdy wewnątrz kraju panuje przekupstwo urzędników i wyborców. Hr. Morny, który następnie zabrał głos na korzyść ministerstwa, powstawał szczególnie na koalicyę. Po mowie p. Morny pan Joly chciał zabrać głos, ale izba odroczyła dalsze rozprawy do następnego posiedzenia.

Biura izby Parów, jak donoszą dzienniki ministeryalne, odrzuciły projekt hr. Daru dotyczący ażyotarstwa promessami akcyj kolei żelaznych; mówiono że hr. Daru miał sam ten projekt cofnąć. Dzisiejsze dzienniki paryzkie zapełnione są suchemi komentarzami do nieinteresujących rozpraw, jakie się wczoraj toczyły w izbie deputowanych nad funduszami tajnemi.

Na dzisiejszém posiedzeniu izby deput. pan Joly mówił przeciw projektowi udzielenia funduszów tajnych. Na mowę jego odpowiedział p. Liadières, oświadczając się za polityką teraźniejszego ministerstwa. P. Billault wzniósł o zamknięcie ogólnych rozpraw i przystąpienie do roztrząsania pojedynczych artykułów. Jakoż izba pomimo sprzeciwiania się p. Schaumburg, postanowiła zamknąć ogólne rozprawy, i przystąpiła do roztrząsania pierwszego artykułu, według którego ma być udzielony ministrom kredyt milion fr na tajne wydatki.

P. Boudet zaproponował dodatek, aby udzielono tylko 975,000 fr. P. d'Haussonville zabrał głos przeciw dodatkowi. (Przy odejściu poczty znajdował się on jeszcze na mównicy.)

— *Londyn* 19 *Lutego* —

Sir Knatchbull ma być wyniesiony do godności Para z tytułem baron Mersham. Pan Bingham Baring, sekretarz urzędu kontrolli indyjskiéj, otrzymał już jego posadę jako jeneralnego płatnika wojennego.

Lord Brougham pisze teraz biografię Woltera w angielskim i francuzkim języku, która wyjść ma razem w 2 wydaniach w Londynie i w Paryżu.

W jednem londyńskiem piśmie znajdujemy następujące dowcipne uwagi: Ileżto charakteru znajduje się w śmianiu! Nie można dokładnie człowieka poznać, dopóki go śmiejącego się nie usłyszymy, dopóki nie wiemy, kiedy i jak się śmieje. Zachodzą okoliczności i usposobienia, w których człowiek, z którym długo żyliśmy, napełnia nas odrazą i strachem przez śmiech, pochodzący widocznie prosto z jego serca. Nawet w kochania godnych zkądinąd kobietach można zrobić to postrzeżenie. Jak w niejednem sercu łagodny anioł niewidziany i niedomyślany spoczywa, aż go szczęśliwa chwila przebudzi, tak też częstokroć zasypia w głębi przyjacielskiego i kochania godnego charakteru czart gminności, który nagle budzi się, kiedy coś mocno komicznego do dalekiéj głębi ducha przeciśnie się.

We względzie przedstawionego parlamentowi podwyższenia budżetu dla marynarki, od którego pan Peel uczynił zależnem przyjęcie innych jego reform finansowych, pisze *Times*: »To powiększenie kosztów dla naszéj marynarki zgadza się zupełnie z najszczerszemi życzeniami i najlepszemi uczuciami kraju. Gdzie idzie o nasze morskie interesa, tam zawsze naród angielski podejmie największy ciężar z tem radosnem postanowieniem, aby dawną sławę morską naszych przodków i naszego kraju utrzymać. Obszerność naszych posiadłości w różnych częściach świata, których związek z krajem macierzystym zależy od utrzymania naszéj siły zbrojnéj i obfitości naszych okrętów wojennych, nie dozwala zmniejszenia etatu morskiego. Zaszłe okoliczności i pobudki wymagają w obecnym czasie wykształcenia marynarzy i próbowania okrętów w naszych własnych portach więcéj niż kiedybądź. Nakoniec i rozwinięta przez niektórych naszych sąsiadów bardzo wielka czynność w marynarce, wymaga także, abyśmy ten rodzaj spółzawodnictwa osłabili przez postawienie marynarki angielskiéj na stopie, któréjby nikt przewyższyć nie zdołał. Powiększenie liczby marynarzy będzie tylko o 4.000 ludzi; główna atoli uwaga admiralicyi zwrócona jest na wojenne paropływy. Spuszczone od roku z warsztatów fregaty parowe są bez porównania najpiękniejszemi w swoim rodzaju okrętami. Żaden inny kraj nie przedsięwziął budowy takich parostatków, jak *Terrible i Retribution* z maszynami o sile 800 koni. Najpiękniejsze nowe francuzkie parostatki, które pierwiastkowo przeznaczone były do służby zaatlantyckiéj, zbudowane zostały po-

dług zupełnie odmiennych zasad i z bardzo małą siłą pary w stosunku do ich wielkości, oraz bez owych ulepszeń, za pomocą których objętość i ciężar maszyneryi tak znacznie zostały zmniejszone. Doświadczone użycie śruby Archimedesa przy wielu okrętach, jest bardzo ważną okolicznością dla budownictwa okrętowego.«—W końcu dodaje *Times*, że żądane powiększenie budżetu marynarki angielskiéj nie ma bynajmniej na celu wyłącznego Anglii na morzu panowania.

— *Dnia* 20 *Lutego.* —

Na wczorajszem posiedzeniu izby niższéj p. Bucbuck, naczelnik stronnictwa radykalnego, podał nowy dodatek do projektu pierwszego ministra względem podatku od dochodów. Żądał on, aby ten podatek i na Irlandyę rozciągnięty został. Pan Peel, mówił on, nie okazał, jakie przeszkody zachodzą w ustanowieniu tam podatku od dochodów, żąda przeto rozciągnięcia tego podatku do posiadłości gruntowych w Irlandyi, albo dowiedzieć się co temu stoi na przeszkodzie. Uważa ten wyjątek Irlandyi jako niesłuszne uprzywilejowanie szlachty irlandzkiéj; gdyż podatek stęplowy, który zamiast podatku od dochodu na ów kraj nałożony został, ponoszony jest głównie przez średnie klassy. Jego projektem przeto jest, aby Irlandyę uwolnić od taxy stęplowéj, a natomiast posiadaczy gruntowych pociągnąć do składania podatku od dochodów. PP. Sheil, Ross, Bellew i p. Barron mówili przeciw rozciągnięciu podatku od dochodów do Irlandyi. Po zabraniu jeszcze głosów przez kanclerza skarbu Sir Roberta Peel i lorda Palmerston przeciw dodatkowi, takowy większością głosów 275 przeciw 33 odrzucony został. Następnie zaraz przedłożono do głosowania projekt o przedłożeniu podatku od dochodów, który większością głosów 228 przeciw 30 przyjęty został.

Rozprawy nad dodatkiem lorda Russel względem ceł od cukru odłożone zostały do następnego poniedziałku, a dodatek p. Gibson w tejże kwestyi przeznaczony jest na piątek.

Wczoraj odbyło się wielkie zgromadzenie towarzystwa przeciw prawom zbożowym w teatrze Cowentgarden, które tem się odznaczyło, że jego mówcy, którzy zwykle na p. Peel i jego zarząd gwałtowne rzucali pociski, tą razą powszechnie chwalili tego ministra, winszując sobie postępu zasad wolności handlu, jakie w wyrzeczonych przez ministra środkach postrzegają. Zresztą ten meetyng nie przedstawiał żadnego szczególnego interessu.

Dzienniki dzisiejsze donoszą o śmierci margrabiego Westminster, który przeżył lat 78. Uważany on był za najbogatszego w Anglii, miał bowiem rocznego dochodu 400,000 f. st. (16,800,000 złp.) Ryszard hr. Groswenor najstarszy syn margrabiego odziedziczy jego tytuły i majątek.

Jak się tego można było spodziewać, wszystkie dzienniki angielskie czynią uwagi nad projektami finansowemi Sir Roberta Peel, mianowicie co do redukcyj przez niego zaproponowanych w cłach i akcyzach za pomocą przedłużenia podatku od dochodów na następne trzy lata.

— *Madryt* 13 *Lutego.* —

Nabywcy dóbr narodowych bardzo są zatrwożeni oświadczeniem ministra skarbu; na odbytem zgromadzeniu naradzali się nad środkami potrzebnemi do zabezpieczenia ich zagrożonych interesów. Nawet umiarkowane dzienniki wzywają rząd usilnie, aby coś uczynił, dla zaspokojenia publiczności.

— *Chiny.* —

Kilka gazet niemieckich donosi, powołując się na dziennik *Singapore Free-Press* z d. 7 listop., że cesarz chiński umarł w 70 roku życia, a 24 panowania swego. Nie uważając téj wiadomości za bezzasadną, to jednak dodać musimy, że w gazetach indyjskich, sięgających do połowy grudnia i 1 stycznia, ani też w indyjskich i chińskich korrespondencyach gazet londyńskich, nie masz ani słowa o tem wzmianki. Nawet w Alexandryi, przez którą poczta wschodnio-indyjska przychodzi, i zkąd mamy wiadomości do d. 27 stycznia, nic o tem nie wiedziano.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 6 do dnia 7 Marca.

Majewski Maciéj, Chojecki Edmund, Herdin Józef, z Polski; — Remmer Jan, Schuman Gustaw, Riess Jakób, z Galicyi; — Hocke Herman, Plaht Karol, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa

Pariser Adolf, Gostkowska Izabella ob., Kaszucki Hipolit, do Polski; — Rogoiński Andrzéj, Buratto August, Amatto Giacomo, do Galicyi; — Casaretto Ludwik, Asarta Karol, Schall Jakób, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 1.762.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 21 Lutego r. b. N. 870 odbędzie się w biórach Wydziału w godzinach przedpołudniowych na dniu 26 b. m. i r. publiczna *in minus* licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo dostawy konserwy dodatkowéj na rok 1845, tudzież dostarczenia takowéj przez lat 3 następnych po sobie idących na trakty Warszawski

i Lubelski; licytacya ta odbywać się będzie w porządku jak następuje: 1) na dodatkową konserwę na rok 1845 na traktat Lubelski w ilości siąg kubicznych 6 od ceny złp. 110 gr. 19 *vadium* złp. 20; 2) na dostawę przez lat 3 na tenże trakt konserwy po 141 sążni kub. rocznie, od ceny złp. 3,985 *vadium* złp. 400; 3) na dodatkową konserwę na trakt warszawski na rok 1845 w ilości sąż. kub. 28⅛ od ceny złp. 604 *vadium* złp. 60; 4) na dostawę przez lat trzy w tenże trakt konserwy po 120 sąż. kub. rocznie od ceny złp. 3320 *vadium* złp. 350, dodatkowa konserwa na rok 1845 winna być w zupełności do dnia ostatniego Maja r. b. odstawioną; dostawa konserwy przez następne lat 3 corocznie na dzień ostatni Października uzupełnioną być winna. O innych warunkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków d. 1 Marca 1845 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro. 525.

TRYBUNAŁ
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Józef Sarnicki opiekun małoletniego Jana Nowaka wniósł w imieniu tegoż maloletniego prośbę o przepisanie na jego imie połowy domu pod L. 89 w gminie VII. Kleparz stojącego a z spadku po matce Barbarze Nowakowéj pochodzącego, przeto Trybunał po wysłuchaniu wniosku Prokuratora na zasadzie art. 12 nowéj ust. Hyp. wzywa wszystkich prawo do powyższego spadku mieć mogących, aby w zakresie 3 miesięcy z stósownemi dowodami prawa ich wykazać zdolnemi do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie przepisanie na imie Jana Nowaka nastąpi.

Kraków d. 8 Lutego 1845 r.

Sędzia Prezydujący,
Miętuszewski.
(2r.) Sekr. *Lasocki.*

Nro. 896.

TRYBUNAŁ
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy do spadku po ś. p. Janie i Maryannie z Dyktarskich Broczkowskich małżonkach pozostałego, do którego następujące należą nieruchomości a mianowicie 1) dom z szopą, ogródkiem i tamą rybacką na Rybakach pod L. 250; 2) realność na Rybakach pod L. 249; 3) kamienica na Kazimierzu pod L. 32, zgłosili się sukcessorowie tychże małżonków Broczkowskich jako to: Franciszka z Broczkowskich Wojciechowska Macieja Wojciechowskiego małżonka, Marcin Broczkowski, Teressa z Broczkowskich Janiczkowa Tomasza Janiczka małżonka i Błażéj Broczkowski z żądaniem przyznania im po ¼ części rzeczonego spadku przeto Trybunał postępując w myśl art. 12 ustawy hypotecznéj z roku 1844 wzywa wszystkich interessowanych prawo do tegoż spadku mieć mogących, aby w ciągu 3 miesięcy od daty niniejszego obwieszczenia stósowne w tym względzie dowody Trybunałowi przedstawili, po upływie bowiem rzeczonego terminu spadek w mowie będący na rzecz i imię zgłaszających się sukcessorów w częściach żądanych przyznanym i hypotecznie uregulowanym zostanie.

Kraków d. 20 Lutego 1845 r.

Sędzia Prezydujący,
H. KOMAR
(2r.) Sekr. *Lasocki.*

W dniu 11 Marca r. b. 1845 o godzinie 10 z rana w gmachu Sukiennicach w Rynku Głównym M. Krakowa, sprzedane będą przez publiczną licytacyą zajęte ruchomości w drodze exekucyi Sądowéj jakoto: naczynia porcellanowe, półmiski, talerze, filiżanki, czajniki szkła różnego gatunku, kałamarze z postumentami, landszafty, bielizna stołowa, ubiory damskie i t. p. naczynia domowe. O czém chęć licytowania mających zawiadomiam.

Kraków d. 6 Marca 1845 r.

Skórczyński Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.

W dniu dzisiejszym rozpoczęła się w Rynku w kamienicy W. K. Treutlera Wystawa, celniejszych kosztownych **OBRAZÓW OLEJNYCH**, które z Mnichowa (München) przesłane zostały w komiss podpisanemu. Obrazy te pęzla najsławniejszych tegoczesnych Mistrzów sztuki Malarskiéj, zasłnżą zapewne i u nas na zadowolenie Znawców i Lubowników, którym nastręcza się zarazem sposobność nabybia takowych po umiarkowanéj cenie.

Ta wystawa otwarta codziennie od godziny 9 do 12 zrana i od 3 do 5 popołudniu, tylko przez 4 tygodnie trwać będzie, po upływie których obrazy niesprzedane do Warszawy przesłanemi będą.

Biletów do wstępu uzyskać można bezpłatnie w handlu pod firmą: Antoni *Hoelzel.*

Kraków d. 28 Lutego 1845 r. (3r.)